

впише въ тѣхъ името, на който да билъ гражданинъ, за да го лиши отъ свобода до животъ или да го погуби. Голѣмиятъ и мраченъ затворъ Бастилия билъ пъленъ съ такива затворници-граждани. Чакъ когато на 1789. год. избухна великата френска революция, възстаналиятъ народъ разруши стенитъ на Бастилия и извади отъ тамъ затворниците-мжченици. Следъ революцията въ Франция постепенно се наредиха правилни сѣдилища, и днесъ не по-малко отъ Англия и тамъ е гарантирана свободата на личността.

*
*

Безъ да говоримъ за другитѣ образовани народи въ Западна Европа и въ Америка, дето се въведе сжщо така неприкосновеността на личността и дето никой безъ присѣда не посѣга върху нея, ще спомнимъ положението въ България.

Презъ турското робство никой не е билъ гарантиранъ за живота и за личността си. Сѣдилищата били подигравка за правосѣдието. А вънъ отъ тѣхъ било още по-лошо. Особено картинно е опи-

салъ безправieto на личността тогава Раковски въ своята биография, дето си разказва тежката участъ изъ цариградскитѣ зандани. Нѣма българинъ, който да не знае нѣщо за положението въ Турско. Българитѣ водиха кървава борба за своята свобода. И когато тя изгрѣ, въ **Търновската конституция се вписа като священо начало личната свобода и неприкосновеностъ.** Близо петдесетъ години изминаватъ отъ тогава, но никой гражданинъ не може да каже, че личността му е осигурена отъ посѣгателства. Това не се дължи само на правителствата, които се мѣнятъ тъй често. Повече то се дължи на самитѣ граждани. Макаръ следъ упорити борби, възстания и много патила да дойдохме до нашата свобода, но презъ робството българитѣ не знаеха и не можаха да научатъ що е свобода, а когато я получиха, тѣ не я разбираха, па не разбираха и конституцията, която я създаваше. Тѣ се мислѣха още за роби и затова често самитѣ правителства се отнасяха съ тѣхъ като съ роби.

